

CHALMERS

Årsredovisning

Chalmers Tekniska Högskola
Susanne Kullberg
susanne.kullberg@chalmers.se

CHALMERS

Lärandemål

- Förstå och beskriva årsredovisningar
- Använda och förklara grundläggande ekonomiska begrepp.

Innehåll

- Intressenter som påverkar årsredovisnings utformning
- Årsredovisningens innehåll
- Upprätta bokslut
- Värdering av tillgångar
- Kapitalbehov - finansiering

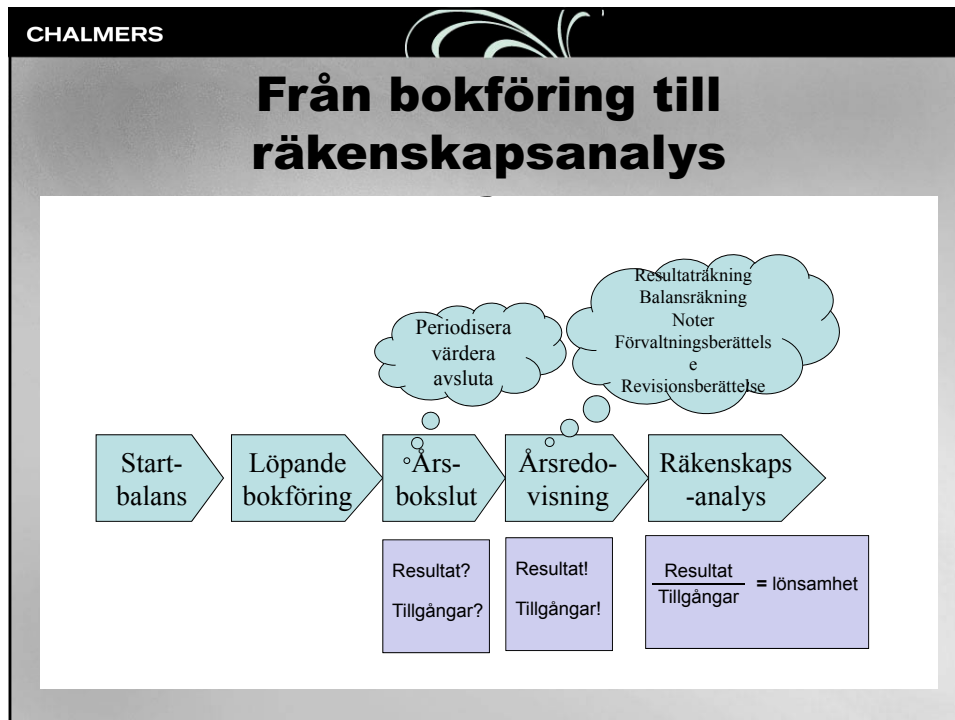
Extern redovisning – Intern redovisning

Extern redovisning

- Lagreglerad
- Bokföringslagen (BFL)
- Årsredovisningslagen (ÅRL)
- Externa intressenter
- Resultat och finansiella ställning

Intern redovisning

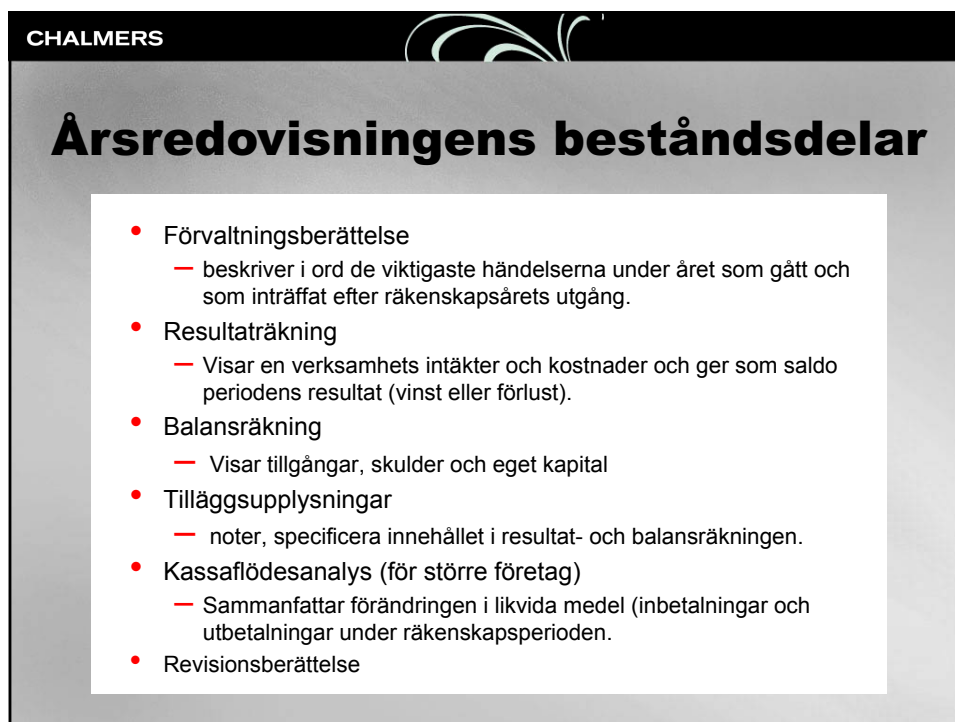
- Ej lagstadgad
- Intern sifferkontroll
- Underlag för ekonomistyrning
- Kalkylering
- Prissättning

CHALMERS

Årsredovisningen

- Skall ge en bild av företaget
- Årsredovisningen (*här*) riktar sig till externa intressenter
- Flera lagar och rekommendationer styr utformningen
- Den information som finns tillgänglig i årsredovisningen är en viktig del av vad externa intressenter kan få veta om företags skötsel

Revisionsplikt

- Grundregeln är att ett aktiebolag ska ha en revisor
- En revisors uppgift är att utföra revision genom att kontrollera företagets bokföring och bokslut. Uppdraget avslutas med att skriva en revisionsberättelse där man bland annat uttrycker:
 - Årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild företaget.
 - Förordar att årsstämman beviljar styrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret.
- Ett AB kan välja att inte ha en revisor om minst två av dessa punkter är uppfyllda:
 - Nettoomsättning på högst 3 miljoner kronor
 - Balansomslutning på högst 1,5 miljoner kronor
 - Högst tre anställda.

Balans- och resultaträkning

Resultaträkning

Kostnader	Intäkter
Vinst	

Balansräkning

Tillgångar	Eget Kapital
	Vinst
	Skulder

Resultaträkningen

- Ska visa ekonomiskt utfall av ett visst verksamhetsår
- Beräknar, intäkter, kostnader och resultat
- Får utformas efter två modeller
 - Kostnadsslagsindelad
 - Funktionsindelad

Balansräkningen

- Visar ögonblicksbild av finansiell ställning
- Kapitalets fördelning på olika tillgångar (Debet)
- Hur olika finansieringssätt bidragit till företagets tillgångar (Kredit)

Förvaltningsberättelse

- Ska innehålla en rättvisande översikt över bolagets utveckling i fråga om verksamhet, ställning och resultat
- Exempel:
 - Speciella förhållanden
 - Väsentliga händelser
 - Förväntad framtida utveckling
 - Verksamhet inom FoU
 - Filialer i utlandet

Tilläggsupplysningar

- För att klargöra och specificera balans- och resultaträkningarna
- Exempel på tilläggsupplysningar/noter:
 - Preciserar innehav
 - Beskriva innehållet i vissa poster
 - Presentera konvertibla skuldebrev
 - Ändringar i det egna kapitalet
 - Använda bokföringsprinciper
 - Extraordinära händelser

Kassaflödesanalys visar förändringen i likvida medel

- En rapport med uppgifter om företagets finansiella flöden (inbetalningar och utbetalningar).
- Den är en sammanställning av kassaflödet och ger en överblick över de likvida medel som strömmar in och ut ur verksamheten.
- Den delas upp i tre delar:
 - Kassaflödet från den löpande verksamheten (försäljning, varulager, kundfordringar, kortfristiga skulder och justeringar för avskrivningar)
 - Investeringsverksamheter, visar förvärv och avyttring av anläggningstillgångar och andra investeringar
 - Finansieringsverksamheten, nyemissioner, upptagna lån, utdelning, amortering, koncernbidrag

Revisionsberättelsen

- Utfallet av revisorernas granskning
- Ren – utan anmärkning
- Oren – en eller flera anmärkningar
 - Se upp!
- Tar ställning till:
 - Ansvarsfrihet
 - Vinstdisposition
 - Fastställande av balans och resultat
 - Allmänt om förvaltningen

Resultaträkning - förenklad

+	Rörelsens intäkter	
-	Rörelsens kostnader	
=	Rörelseresultat	
+	Finansiella intäkter	
-	Finansiella kostnader	
=	Resultat efter finansiella poster	
+	Extraordinära intäkter	
-	Extraordinära kostnader	
+/-	Bokslutsdispositioner	
=	Resultat före skatt	
-	Skatt	
=	Årets resultat	

Balansräkningen

- Visar ögonblicksbild av finansiell ställning
- Debet – Kapitalets fördelning på olika tillgångar
- Kredit – Hur olika finansieringssätt bidragit till företagets tillgångar
 - Även obeskattade reserver

CHALMERS

Balansräkningen

Tillgångar (Kapitalanvändning)	Skulder och eget kapital (Kapitalanskaffning)
Anläggningstillgångar X Omsättningstillgångar II X Omsättningstillgångar I X	Eget kapital X - Obeskattade reserver X Långfristiga skulder X Kortfristiga skulder X
Totala tillgångar (balansomslutning) XX (= Total kapitalanvändning)	Totala skulder o EK (= Total kapitalanskaffning) XX

CHALMERS

Tillgångar - Debetsidan (vänster)

- Anläggningstillgångar avses användas stadigvarande i rörelsen
- Omsättningstillgångar ska omsättas genom förbrukning eller försäljning
 - Indelning efter hur lätt de kan omsättas till pengar
 - Omsättningstillgångar II – Lager
 - Omsättningstillgångar I – Kundfordringar + Kassa/Bank

Eget Kapital och Skulder

Kreditsidan (höger)

- Eget kapital
 - *Bundet*
 - Aktiekapital
 - *Fritt*
 - Balanserad vinst
 - Årets resultat
- Obeskattade reserver – ackumulerade bokslutstransaktioner
- Avsättningar – t ex pensionsåtaganden
- Skulder
 - *Långfristiga skulder* – t ex banklån
 - *Kortfristiga skulder* – t ex Leverantörsskulder och skatteskuld

Obeskattade reserver

- Uppstår genom bokslutsdispositioner i RR
- Ger möjlighet till konjunkturutjämning
- Lånar skattemedel
- Periodiseringsfond
- Över- och underavskrivningar
- Aktiveras (ev beskattas) när reserven tas fram
- Kan vara ett "samhällsstöd" vid svåra tider

CHALMERS

Upprätta bokslut

- Periodisering av inkomster och utgifter:
 - **Förutbetalda kostnader** - förskottsbetalning (t ex hyror, försäkring)
 - **Förutbetalda intäkter** - fått betalt men ännu ej levererat)
 - **Upplupna kostnader** – förbrukat resurs men ännu ej betalt (t ex telefonräkning)
 - **Upplupna intäkter** – utfört arbete/levererat produkt, ännu ej fått betalt

Upprätta bokslut – Anläggningstillgångar Obeskattade reserver

- Anläggningstillgångar
 - fastigheter
 - avskrivningar maskiner och inventarier
- Avsättning obeskattade reserver
 - överavskrivningar (Huvudregel eller 20%-regel)
 - periodiseringsfonder (AB: max 25 %, 6 år)

Upprätta bokslut – värdering omsättningstillgångar

- Omsätts – ej kvar för verksamheten – max 1 år
- Omsättningstillgångar II
 - Lager
 - Färdig
 - Råvaror
 - PIA (produkter i arbete)
- Omsättningstillgångar I
 - Kundfordringar
 - Kassa & Bank

Viktiga punkter

- Innehåll i årsredovisning
 - Resultaträkning & Balansräkning
 - Förvaltnings- resp revisionsberättelse
 - Tilläggsupplysningar
- Resultaträkning – uppställning och innehåll
 - Periodisering
 - Avskrivningar (planenlig & överavskrivning)
 - Bokslutsdisposition (varför & hur)
- Balansräkning – uppställning och innehåll
 - Eget kapital (aktiekapital och vinster)
 - Obeskattade reserver
 - Skulder
 - Tillgångar (anläggnings- och omsättningstillgångar)
 - Värdering av anläggnings- och omsättningstillgångar

Kapitalrationalisering

- Begränsning av kapitalbehovet
- Viktigt för företagets lönsamhet
- Från "just-in-case" till "just-in-time"

Företagets kapitalstruktur

1. Eget kapital
2. Räntebärande skulder
3. Rörelseskulder = icke räntebärande skulder

Kapitalanskaffning

- Eget kapital
 - Kapitalinsats av ägare
 - Självfinansiering (intern tillförsel av kapital)
- Främmande kapital
 - Långfristiga källor
 - Kortfristiga källor
- Skillnad mellan eget kapital och främmande kapital
 - **Löptiden** – främmande kap har begränsad löptid
 - **Säkerhet** – långivare kräver säkerhet, EK = riskkapital
 - **Avkastning** – främmande kap kräver bestämd avkastning
 - **Inflytande** – eget kap = ägarandel och rätt till inflytande, långivare har begränsat inflytande.

Eget kapital

- Företagets egna kapital består av:
 - Ägarnas andel i företaget
 - Aktiekapital
 - Ackumulerad vinst
 - De obeskattade reserverna (minus skattesats)
- Kapitalanskaffning genom utökat EK

Främmande Kapital

- Långfristiga källor
 - Inteckningslån (ofta banklån mot säkerhet)
 - Reverslån (lån mot borgen)
 - Checkräkningskredit (rörelsekredit, kontokredit)
- Kortfristiga källor
 - Leverantörskrediter
 - Factoring
 - Leasing
- *Konvertibla skuldebrev (lån blir aktier i bolaget)*

Räntebärande skulder

- Kostnaden för kapital är räntan, t ex banklån
- Banken kräver ofta säkerhet i form av pantbrev
- Bankens avkastningskrav = räntan
- Del av skulder kan vara ***efterställda lån*** (*subordinerade*)
 - Lägre prioritet vid konkurs
 - Högre avkastningskrav än vanliga lån men lägre än för EK

Rörelseskulder

- I huvudsak – skulder till leverantörer
- Oftast ingen ränta
- Billigaste finansieringsformen
- Korta löptider: oftast 2 veckor – 2 månader
- Leverantörer löper stor risk att inte få betalt vid konkurs

Sammanfattning

- Intressenter som påverkar årsredovisnings utformning
- Årsredovisningens innehåll
- Upprätta bokslut
- Värdering av tillgångar
- Kapitalbehov - finansiering